

Ekonomi i fokus

- stöd i vardagsekonomi till personer i tränings- och försökslägenheter**

Innehållsförteckning

1. Bakgrund och nuläge	3
1.1 Beskrivning av projektet	3
1.2 Nulägesbeskrivning	3
1.3 Alternativ till projektidén	3
2. Nyttan/effekten av projektet	3
2.1 Intern effektivisering	3
2.2 Nollalternativ	3
3. Omfattning på projektet och benchmarking	4
3.1 Omfattning	4
3.2 Benchmarking	4
4. Förutsättningar för att lyckas med projektet och nå avsedd nytta	4
5. Kostnader och finansiering	4
5.1 Projektets kostnader	4
6. Resursbehov	5
7. Risker	5
8. Uppföljning	5

1. BAKGRUND OCH NULÄGE

1.1 Beskrivning av projektet

I stadsdelen finns cirka 160 tränings- och försökslägenheter, inklusive jourlägenheter. Ett sjuttioal personer står i kö. Många personer boende i tränings- eller försökslägenheter saknar förmåga och resurser att sköta sin vardagsekonomi och göra nödvändiga prioriteringar. De saknar även ekonomiska genomgångar eller ekonomisk rehabilitering, vilket leder till att de inte kommer vidare till eget boende på grund av hyresskulder eller annan skuldsättning. Behandlingsassistenter och familjepedagoger som arbetar praktiskt med personer i deras boenden har genom projektet Ekonomi i fokus utbildats i vardagsekonomi för att kunna bistå klienterna. Det finns ett behov av att vidareutveckla pedagogiska metoder för öka klienternas förmåga mot ekonomiskt oberoende och framtida eget boende. Det finns även behov av att vidareutveckla de interna samarbetsformerna för att klienter med behov av boende ska få sin ekonomiska situation utredd innan beslut om insats genom tränings- och försökslägenheter fattas, så att boendet blir ett steg mot ordinarie hyresmarknad. I dagsläget har många av de boende inte möjlighet att överta sina lägenheter på grund av tidigare skulder.

Syftena är att skapa vägar till ordinarie hyresmarknad och ge verktyg för att klara sin vardagsekonomi. Målgrupper är personer i kö till eller boende i förvaltningens försöks- och träningsboenden. Arbetet ska ske på flera nivåer:

- individuell rådgivning av en budget- och skuldrådgivare och introduktion av en arbetsmetod som ger hållbara verktyg för att klara av privatekonomin,
  - därefter ska de boende utbildas i att hålla i sin vardagsekonomi utifrån arbetsmetoden med stöd av behandlingsassistenter och familjepedagoger,
  - budget- och skuldrådgivaren ger vid behov handledning i arbetsmetoden,
  - interna samarbetsformer mellan klienten och budget- och skuldrådgivare, socialsekreterare och behandlingsassistenter vidareutvecklas,
  - externa samarbetsformer genom att upprätthålla ett gott samarbete med hyresvärdar, kronofogden och andra myndigheter.
- Utvärdera arbetssätten och de interna samverkansformerna.

Arbetsmetod

Inledningsvis träffar personer som står i kö till träningslägenheter budget- och skuldrådgivare tillsammans med sin socialsekreterare och behandlingsassistent/familjepedagog i trepartssamtal. Syftet är att föra upp den ekonomiska rehabiliteringen på agendan samt tydliggöra problembilden och ansvarsfördelningen.

Därefter gör budget- och skuldrådgivaren en "skuldscanning": en grundlig genomgång av vardagsekonomi och skulderna. Denne ser över om det finns gamla hyresskulder och pågående ny skuldsättning; om det finns bidrag, utmätningar, skönstaxeringar med mera. Budget- och skuldrådgivaren arbetar på detta sätt aktivt med att undanröja ekonomiska hinder för ett framtida eget boende.

I samband med att en person flyttar till tränings- och försökslägenheter görs en ekonomisk arbetsplan för att klargöra krav och förväntningar under boendetiden. Arbeta med vardagsekonomi

övertas då av en behandlingsassistent/familjepedagog som är utbildad av projektet Ekonomi i fokus¹ och Konsumentverket. Ansvaret för uppföljningen av den ekonomiska arbetsplanen ligger på socialsekreterare och behandlingsassistent/familjepedagog. Vid behov ges handledning av budget- och skuldrådgivare.

I ett andra skede får personer som redan bor i tränings- och försöklägenheter samma stöd som ovan.

Erfarenheterna under året följs upp utifrån fyra frågeställningar nedan.

1.2 Nulägesbeskrivning

I dagsläget bor cirka 160 personer i försöks- och träningslägenheter. Ett trettiotal av de som står i kö har inom ramen för projektet Ekonomi i fokus erbjudits ekonomisk genomlysning - "skuldscanning"- och får stöd i vardagsekonomi. Projektet har utbildat ett femtiotal boendestödjare, behandlingsassistenter och familjepedagoger under två halvdagar och ett utvecklingsarbete har påbörjats. Men fortfarande behövs extra insatser av utbildning och regelbunden handledning av budget- och skuldrådgivare i arbetssättet samt uppföljning och revidering av arbetssätt innan metoden med vardagsekonomi är införlivade på enheterna för öppenvård vuxen och barn och ungdom och på mottagningsenheten för försörjningsstöd. Extra insatser behövs även för att intern samverka med trepartssamtal och uppföljning av ekonomiska handlingsplaner ska fungera med utredningsenheterna för vuxna och barn- och ungdom.

Kön till budget- och skuldrådgivarna i stadsdelen är mycket hög: cirka 9 månader. Det innebär att utrymmet för att arbeta med personer i tränings- och försöklägenheterna är mycket litet och svårprioriterat. De som är i behov av stöd från budget- och skuldrådgivarna har ofta inga andra stödpersoner och även akuta behov av ekonomisk rådgivning. Budget- och skuldrådgivarna har därför i dagsläget ingen möjlighet att fortsätta med utbildning och regelbunden handledning till behandlingsassistenter samt grundliga ekonomiska genomlysningar och introducering av att arbeta med vardagsekonomi till klienter.

Några av de erfarenheter från projektet som hitintills uppkommit vad gäller personer i kö till och boende i tränings- och försöklägenheter visar på:

- En tydlig information om vad en ekonomisk genomlysning av den ekonomiska situationen är svår att beskriva för klienter, framför allt för personer som redan bor i lägenheterna.
- Det krävs en samsyn mellan socialsekreterare, boendesamordnare och behandlingsassistent för att klienter ska förstå vikten av kontakten med budget- och skuldrådgivare.

---

¹ Projektet Ekonomi i fokus var ett tvåårigt projekt, finansierat av Socialstyrelsen, som inlett metodutvecklingen av arbetet med tränings- och försöklägenheter.

- Det finns en osäkerhet hos behandlingsassistenterna i vad som är ekonomisk rådgivning och stöd i vardagsekonomi. Felaktiga råd om avbetalningar m.m. till klienter kan leda till mer skada än nytta.
- De klienter som fått en ekonomisk genomlysning och stöd i vardagsekonomi är mycket nöjda över det konkreta stödet som det innebär.

Projektet har även gett nya frågor som bland annat:

- När är en ekonomisk genomlysning bäst att genomföra för personer i kö och i boende till tränings- och försökslägenheter?
- Vilka former gynnar samarbete och samsyn mellan klient, socialsekreterare, behandlingsassistent/ familjepedagog och budget- och skuldrådgivare bäst?
- Vilka blir effekterna av att ge personer i tränings- och försöksboende en ekonomisk genomlysning och stöd i vardagsekonomi avseende ekonomi?
- Vilka blir effekterna av att ge personer i tränings- och försöksboende en ekonomisk genomlysning och stöd i vardagsekonomi avseende boende?

1.3 Alternativ till projektidén

Inga alternativ finns.

2. NYTTAN/EFFEKTEN AV PROJEKTET

Nyttan av att utveckla arbetsmetoder för ekonomisk genomlysning och för att ge långsiktiga verktyg för att ha en god vardagsekonomi för målgruppen är:

- Att öka antalet medborgare som får ett eget hyreskontrakt och kommer in på den ordinarie bostadsmarknaden,
- Att öka antalet medborgare som kommer in i tränings- och försöksboenden,
- Att genom ekonomisk rehabilitering öka medborgares möjlighet till att sköta sin vardagsekonomi och i förlängningen bli skuldfria,
- Att en strukturerad handledning i arbetssättet till personal gör att arbetsmetoden sprids till fler än budget- och skuldrådgivarna och kommer fler medborgare till gagn,
- Att de goda erfarenheterna som erhållits i projektet Ekonomi i fokus kan vidareutvecklas och följas upp utifrån frågeställningarna ovan kan tas tillvara och spridas i staden. Erfarenheterna kan, tillsammans med en metodhandbok för att arbeta med vardagsekonomi som kommer till hösten 2010, utgöra en bra grund för fortsatt arbete med personer i tränings- och försökslägenheter i stadsdelen och i staden.

2.1 Intern effektivisering

Intern effektivisering sker genom:

- Att genomströmningen i tränings- och försökslägenheterna ökar och fler personer kommer till den ordinarie hyresmarknaden när genomlysning av ekonomin och stöd i vardagsekonomi ges på ett strukturerat sätt, vilket gynnar IoF som helhet,

- Att samsyn mellan klient, socialsekreterare, behandlingsassistent/familjepedagog och budget- och skuldrådgivare vad gäller behov av "ekonomisk rehabilitering" ökar klienternas möjlighet till stöd, vilket gynnar IoF som helhet,
- Att dokumenterade erfarenheter från arbetet kan gynna IoF's och hela stadens arbete med försöks- och träningslägenheter och med stöd i vardagsekonomi till klienter.

2.2 Nollalternativ

Om projektet inte får medel kommer personer i kö till och i försökslägenheter inte att få det stöd som var tänkt. Den låga genomströmningen på lägenheter kommer att bestå. Det arbets sätt hos behandlingsassistenter/familjepedagoger med att ge verktyg för långsiktig god vardagsekonomi riskerar att avstanna när handledning uteblir. Likaså riskerar former för samverkan i trepart att försvinna. Erfarenheter och utvärdering av arbets sätt som påbörjats kommer inte att kunna tas tillvara.

3. OMFATTNING PÅ PROJEKTET OCH BENCHMARKING

3.1 Omfattning

Till mottagningsgruppen på försörjningsstöd ansöks härmed om en budget- och skuldrådgivare för att arbeta med ekonomisk rehabilitering för personer i kö till tränings- och försöksboenden och de 160 personer som redan bor där. Budget- och skuldrådgivaren ansvarar för kontakten med arbetsledare och bosamordnare angående kösystemet för att snabbt komma i kontakt med personerna i kön och deras handläggande socialsekreterare. Efter det gör budget- och skuldrådgivaren en ekonomisk genomlysning och vid behov ekonomisk rehabilitering i form av avbetalningsplaner och en ekonomisk arbetsplan som personen ska följa. I det ingår en introducering av god vardagsekonomi som sedan följs upp löpande av behandlingsassistent/familjepedagog. Därefter ges handledning till behandlingsassistenter av budget- och skuldrådgivaren regelbundet.

För att behandlingsassistenter under en introduceringsperiod ska kunna ha tid för att upparbeta rutinerna för arbetet med vardagsekonomi och regelbundet ta emot handledning från budget- och skuldrådgivarna beräknas en förstärkning på en behandlingsassistent.

3.2 Benchmarking

Förutom budget- och skuldrådgivare ingår även boendestödjare och andra som arbetar nära klienter, vilka utbildats och ska ges utrymme för detta. För denna del finns inga utvecklade förebilder ännu även om boendestödjare tidigare har utbildats för att ta upp vardagsekonomi, främst för funktionshindrade.

4. FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR ATT LYCKAS MED PROJEKTET OCH NÅ AVSEDD NYTTA

Den budget- och skuldrådgivare som ska ingå i projektet är fast medarbetare i stadsdelsförvaltningen. En vikarie sätts in i ordinarie arbetsuppgifter. Tanken är att förvaltningen på detta sätt behåller de erfarenheter projektet ger efter avslut. Likaså ingår ordinarie behandlingsassistent och en extra resurs tillsätts.

Under projektiden ska samsyn kring vikten av att ge redskap i vardagsekonomi till andra enheter förankras, så att beställande socialsekreterare anser att det ska ingå i utförarnas arbetsuppgifter även

efter projekttiden. Ledningsgruppen för Individ- och familjeomsorgen ansvarar för att projektiden finns kvar efter projektets avslut både hos beställare och hos utförare.

5. EVIDENSBASERADE MODELLER

Det finns inga evidensbaserade modeller för detta arbete. Däremot bygger arbetssätten på motiverande samtal (MI) och delaktighet (KASAM) samt på pedagogiska arbetssätt genom tydliga mallar och pärmar, hemläxor och små konkreta steg för måluppfyllelse (KBT). Det är alla faktorer som anses vara verksamt för att motivera till förändrade förhållningssätt och beteenden.

6. KOSTNADER OCH FINANSIERING

6.1 Projektets kostnader

Kostnader	1 juni – 31 december 2010	1 januari – 31 maj 2011
Löner	603 550	430 000
Lokal- och kontorskostnader m.m.	105 450	75 000
Utbildning och planering	12 000	7 000
Resor	10 000	7 000
IT, telefoni, verksamhetssystem	40 000	28 000
OH	25 450	18 000
Summa	795 000	565 000

Totalt uppskattar vi att interna resurser kommer att lägga 2 240 timmar i projektet.

Här ansöks om medel för tiden 1 juni – 31 december 2010. Avsikten är att söka medel för år 2011 om möjligheten finns.

7. RESURSBEHOV

Projektet planeras att pågå under ett år.

Namn	Roll/Ansvar	Antal timmar/vecka	Period
Eva Marziochelli Skärvall	Budget- och skuldrådgivare	40	Juni 10 – maj 11
Kitty Zingius	Behandlingsassistent	40	Juni 10 – maj 11
Eva Britt Lönnback	Utvärderare /utredare	160 timmar	Juni 10 – maj 11

		löpande under projekttiden	
--	--	----------------------------	--

8. RISKER

Nedan beskrivs de största riskerna för att de avsedda nyttoeffekterna inte skall kunna nås samt förslag till möjliga åtgärder.

Risker	Åtgärder
Intern samverkan uteblir	Arbetsledare stämmer regelbundet av med medarbetare hur trepartsamtalen och samverkan uppfattas. Erfarenheterna tas upp i styrgruppen. Förankring genom regelbundna möten om information och avstämning med styrgruppen.
Behandlingsassistenter ser för många svårigheter med att arbeta med vardagsekonomi	Arbetsledare stämmer regelbundet av hur införlivandet av arbets sättet med vardagsekonomi och handledningen framskrider.

9. UPPFÖLJNING

Projektet kommer att dokumenteras under hela projektperioden så att erfarenheterna kan bidra till utveckling av arbetsmetoden och till en verksamhetsutveckling i det ordinarie arbetet.

Uppföljning av de enskilda klienterna sker genom en strukturerad intervju, en dialogintervju, som tar upp olika livsområden hos klienten. Efter ett år görs en ny intervju och en bedömning görs tillsammans med klienten av vilka förändringar som har skett och vad som har bidragit till dessa. Detta ger möjlighet att se vilka som nås bäst liksom om arbetsmetoden är mer verksam för olika grupper utifrån kön, ålder, etnicitet och problem.

Alla klienter som ingår i projektet kommer att få ett formulär för att där skatta hur han/hon uppfattar arbetsmetoden.

För att se hur projektets syfte har uppnåtts vad gäller antalet övertagna hyreskontrakt kommer statistik från projekttiden och nyinkomna hyresskulder att jämföras med tidigare år.

